

*Afb 1. Cameraperspectief:
Filmbeeld Gopro tijdens
filmen van opdracht.*

HOE KUNNEN STUDENTVIDEO'S BIJDAGEN AAN VERBETERING
VAN LEEROPBRENGSTEN IN HET MBO (BBL NIVEAU 2 EN 3)?

GoPro-camera's als verbinding tussen theorie en praktijk in het Mbo

Video is niet meer weg te denken uit het dagelijks leven. Velen van ons kijken dagelijks uren naar video's op televisie en internet. Ook in het onderwijs is de rol van video steeds belangrijker geworden. Instructievideo's zijn wijdverspreid om studenten kennis en kunde bij te brengen. Naast expertvideo's, kunnen studenten zelf ook steeds makkelijker video's maken. In het beroepsonderwijs kunnen studenten bijvoorbeeld hun werkzaamheden filmen. In het project 'GoPro: GrensOverstijgend PRaktijk-Opleiden', onderzoeken we hoe dit soort studentvideo's bij kunnen dragen aan de verbetering van leeropbrengsten in het mbo (BBL niveau 2 en 3). [ANNA VERDOES, PLEUN DRIESSEN,](#)

[SIETSE BRANDS & BAS KOLLÖFFEL](#)

We richten ons onder andere op het gebruik van studentvideo ter bevordering van zelfreflectie, feedback, toetsing, rapportage en het verrijken van theorielessen. Door deze manier van werken hopen we dat de studenten met meer motivatie de mbo-opleiding volgen en dat docenten een beter zicht krijgen op wat de student in het werkveld voor werkzaamheden uitvoert. In dit eerste artikel gaan we in op de achtergronden van dit project. En in de toekomst hopen wij ons weer bij u te kunnen melden met »

Afb 2. Student in actie met GoPro tijdens het uitvoeren van een opdracht

beschrijvingen van de opbrengsten, inzichten, tips en ervaringen.

VERBINDING TUSSEN THEORIE EN PRAKTIJK

Een van de grote uitdagingen in het beroepsonderwijs, die een van de aanleidingen was voor het huidige project, is het verbinden van theorie en praktijk. Hoewel sommige opleidingen al mooie stappen hebben gezet in de vorm van hybride onderwijs, blijft

veiligheidsprotocollen niet accepteren of naleven, omdat hier op hun werkplek minder nadruk en controle op lijkt te zijn.

Anderzijds is het moeilijk om als docent inzicht te krijgen in het functioneringsniveau van de student. Vaak is het door logistieke problemen niet mogelijk om regelmatig op werkbezoek te gaan en is de docent afhankelijk van signalen van werkbegeleiders en verslaglegging door de student zelf. Maar juist dat schrijven van verslagen is een ander knelpunt. Over het algemeen schrijven studenten niet graag, bijvoorbeeld omdat ze de noodzaak van schriftelijke verslaglegging niet inzien of omdat ze onvoldoende taalvaardig zijn. Als gevolg hiervan kunnen docenten aan de hand van verslagen niet altijd goed zien of een student een vaardigheid beheerst. Wellicht zou een toetsingsvorm op basis van videobeelden een goede aanvulling of vervanging kunnen zijn op de huidige schriftelijke verslagen.

VAARDIGHEDEN FILMEN DOOR DE STUDENT

Voor zowel het bieden van voldoende begeleiding, als de obstakels rondom

verslagleggen zien we een mogelijke oplossing in studentgemaakte video's. De student kan met zelfgemaakte opnames uit de praktijk een belangrijke bijdrage leveren aan de invulling van theorielessen. De docent kan bijvoorbeeld vragen om videobeelden van een bepaalde situatie om vervolgens in de klas te bespreken. Zo wordt een praktijk-situatie omgevormd tot een casus waar de docent theorie aan kan relateren. Ook om inzicht te krijgen in de voortgang van de student kan video een uitkomst bieden. De student kan video gebruiken om te rapporteren over zijn of haar praktijk. Bijvoorbeeld door het filmen van een werkopdracht, BPV-gerelateerde taak of het aantonen van procedurele kennis door de uitvoering van een handeling in beeld te brengen. Deze film zou misschien zelfs het reguliere verslag van de werkopdracht deels kunnen vervangen. De student hoeft in dit geval minder te schrijven, en de docent krijgt een vollediger beeld van de werkzaamheden in het werkveld (Zie afbeelding 1).

UITDAGINGEN

Het gebruik van video in de onderwijspraktijk lijkt een passende en eenvoudige oplossing: We geven studenten een camera mee en dan wijst het zich verder vanzelf. Zo simpel is het helaas niet. Er is een groot aantal haken en ogen waar rekening mee gehouden dient te worden. Dat begint al met de keuze voor een camera. Wat voor soort camera is geschikt? Hebben we überhaupt wel een camera nodig in dit mobiele tijdperk? Welke software is nodig om video's te bekijken en met de juiste personen te kunnen delen? En hoe zit het met de privacy? De opslag van gegevens en het in beeld brengen van bedrijfsgeheimen en collega's zijn heel gevoelige punten. Uiteraard

CAMERATOEPASSING IN DE ONDERWIJSPRAKTIJK VEREIST ONDERZOEK, KENNIS EN ERVARING

dit een ontwikkelpunt. Het probleem lijkt tweeledig te zijn: Enerzijds heeft de student vaak weinig behoefte aan de theoretische kennis die op de mbo-school wordt gedoceerd. Studenten zien de relatie niet tussen op school aangeleerde theorie en de dagelijkse praktijk van het werk. Soms reikt dit probleem zelfs zover dat studenten op school aangeboden standaard- en

moeten studenten ook zorgvuldig geïnstrueerd en begeleid worden in het gebruik van camera's en software, het filmen van relevante dingen, en het zelf evalueren van de beelden.

HET ONDERZOEKS- TEAM WIL DE OPBRENGSTEN UIT HET ONDERZOEKSPROJECT DELEN MET ALLE BEROEPSOPLEIDINGEN

Hetzelfde geldt voor docenten, werkplekbegeleiders, examencommissies en andere betrokkenen. Kortom, er zijn de nodige hordes te nemen om een effectieve en breed geaccepteerde methodiek te implementeren.

CONTEXT

Hoewel we denken dat elk domein profijt kan hebben van videopedagogiek, beginnen we klein. Het huidige project vindt plaats bij opleidingen op het gebied van de ondergrondse infratechniek. Meer dan 20 stakeholders uit deze branche waaronder

verschillende mbo's, brancheorganisaties en een grote groep bedrijven ondersteunen het project met geld en/of menskracht. Hoofdfinancier is de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO). Het project wordt gecoördineerd door de Universiteit Twente, die daarbij ondersteund wordt door de Hogeschool Utrecht, Stichting Blei en Bouwend Nederland. Voor deze ondergrondse infrabranche worden mensen opgeleid tot monteurs die verantwoordelijk zijn voor aanleg en onderhoud van gas, water, warmte, data en elektriciteitsnetwerken. Dat gebeurt grotendeels in BBL-opleidingen waarbij studenten een dag in de week naar school gaan en de overige dagen op de werkplek vaardigheden leren. Door de energietransitie is er in deze branche een grote opleidingsbehoefte en dus vraag naar een goede en efficiënte manier van opleiden. Dit heeft ertoe geleid dat er binnen de brancheorganisaties en opleidingen veel geëxperimenteerd en geïnnoveerd wordt. Er is sprake van geïntegreerde opleidingen waarbij het werkveld eigen opleidingsscholen heeft ingericht. Deze opleidingsscholen verzorgen samen met een aangesloten mbo

de opleiding tot monteur. Door de korte lijnen tussen praktijk en school is dit een goede en vruchtbare testomgeving.

CONCLUSIE

Samenvattend zijn dit de punten waar we in het GoPro-project sinds de zomer van 2020 mee bezig zijn. Het doel is uiteindelijk om voldoende kennis en ervaring te verkrijgen met het filmen van vaardigheden door studenten, zodat zowel het onderwijs als het bedrijfsleven eenvoudig zelf aan de slag kan gaan met deze veelbelovende technologische onderwijsinnovatie. We willen onze opbrengsten uit dit onderzoeksproject graag delen met alle beroepsopleidingen in Nederland. In de nabije toekomst hopen we u en uw collega's op de hoogte te kunnen houden zodat geïnteresseerden bekend raken met deze technologie en deze wellicht dan ook zelf kunnen gaan implementeren in het onderwijs. ■

ANNA VERDOES IS LERARENOPLEIDER AAN DE HOGESCHOOL UTRECHT, PLEUN DRIESSEN IS PDENG KANDIDAAT BIJ UNIVERSITY OF TWENTE, SIETSE BRANDS IS PHD KANDIDAAT BIJ UNIVERSITY OF TWENTE, BAS KOLLÖFFEL IS ONDERZOEKER BIJ UNIVERSITY OF TWENTE

Afb 3. Filmbeeld Gopro tijdens het filmen van een opdracht

Volgende bijdrage in Vaktijdschrift Profiel

In een volgend artikel komen we met praktische handreikingen en tips voor het inzetten van actiecamera's in het onderwijs. Nu alvast verder lezen? Kijk eens op onze website, waar ook voorbeeldvideo's te vinden zijn: opleidenmetgopro.nl. Of neem contact op met de projectleider, Bas Kollöffel (b.j.kolloffel@utwente.nl).